

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. III. Ex dictis corollaria quædam inferuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

aliquam partem, si quoad illam finis cessat: ut si beneficiario concedatur privilegium lucrandi fructus suæ præbendæ, absque residentia, ob studium; si non studeat, sed terat tempus vanis rebus occupatus, amittitur privilegium; non absolutè; sed quoad lucrandos fructus illius temporis, quo studiis non vacat: eo quod tunc privilegiatus non est, & beneficiarius absque privilegio, non residens, pro eo tempore non facit fructus suos. Suarez lib. 8. cap. 36. num. 7. Palau punct. 20. num. 4. Bonacin disput. 1. q. 3. punct. ultim. §. 7. in fine. Salas disput. 17. sect. 13. num. 68.

§. III.

Ex dictis corollaria quedam inferuntur.

Obrenuntiationem tacitam, sine animo renuntiandi non amittitur privilegium.

18. **L**X dictis inferitur primo privilegia ob non usum privativum, vel ob usum contrarium, non amitti (saltem in foro conscientie) propter renuntiationem tacitam imbibitam illis; nisi simul cum non usu animus adsit renuntiandi, & à potente renuntiare privilegio: & idem est pro foro externo, si talem animum non fuisse constaret. Et sic solum ob præscriptionem possunt amitti, transacto tempore ad illam. Quia ut diximus tract. 11. de leg. cap. 6. num. 102. stat optime aliquem velle conservare privilegium, & ob alios fines, quam ob renuntiationem velle illo non uti: quia per illud non cogitur ad utendum, & potest velle conservare facultatem utendi, & non uti

ob aliquem finem. Et sic solum potestatem talem amittit, quod est privilegium, qui animum habet renuntiandi, & legitime renuntiare potest, ut colligitur ex l. voluntaria, cap. de excusat. tutor, l. 2. de his, qui sponte munera subeunt, leg. 2. de privilegiis veteranis: ubi dicitur non labefactari privilegium impunitatis, ab oneribus Civitatis, esto quis aliqua munera sponte subeat; eo quod animus renuntiandi non inducitur, ex eo, quod quis contra privilegium operetur. Pellizzar. tract. 8. cap. 1. quest. 8. num. 114. Bruno tract. 1. cap. 5. propos. 1. Lezana tom. 2. verb. priv. num. 16. Basil. lib. 8. cap. 8. §. 3. num. 27. Salas disp. 17. sect. 13. num. 66. Palau punct. 19. num. 27. Petrus ab Angelis disp. 3. sect. 2. num. 25. Suarez lib. 8. cap. 35. num. 10. & 25. Bonacina punct. 8. §. 6. num. 12. Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 23. num. 230. § Optimum autem erit consilium, quod si privilegiatus aliquid, quod sit contrarium privilegio operetur, absque animo illi renuntiandi, illud faciat præmissa protestatione non præjudicandi privilegio: nam talis protestatio excludit voluntatem renuntiandi, etiam pro foro externo, & ostendit talem actum non esse formaliter contrarium privilegio; sed usum illius. Salas sect. 13. num. 63. Tamburin. q. 14. n. 8. Lezana n. 16. Suarez c. 35. n. 3.

19. Ex quo inferitur secundo: Privilegio uti potest per sententiam condemnatoriam, quæ tractum successivum actuum secum afferunt, eo quod fecerit actum privilegio contrarium, & hoc

natus ad
amissionem
illius, qui
animum
renuntiandi
non
habet.

& hoc absque animo renuntiandi, cum possit; non tenetur in conscientia illi stare sententiæ: & sic poterit secluso scandalo uti, sicut antea, suo privilegio: quia sententiæ iudicis in illo casu nititur falsæ præsumptioni de animo renuntiandi: ut diximus *tom. 3. tract. 11. de legib. quia* quando sententiæ iudicis falsæ nititur præsumptioni, non tenemur illi stare, & in præsentem docent *Lezana num. 16. Bruno propos. 1. Palaus punct. 19. n. 9. Bonacin. disputat. 1. quest. 3. punct. 8. §. 6. num. 16. Suarez cap. 3. §. num. 25.* Si tamen sententiæ daretur de amissione privilegiorum ob legitimam præscriptionem, quæ fit transacto tempore necessario ad illam; tali sententiæ teneretur stare privilegiarius. § Sed nota quod adhuc non amittitur privilegium per contrarium usum, animo renuntiandi factum, vel per præscriptionem; quando contrarius usus sit v. g. per particulare Monasterium, vel etiam per totam Provinciam, si privilegium sit ex illis, quæ pertinent ad totum Ordinem: quia usus contrarius, etiam per præscriptionem, solum tollit privilegium, quando usus sit ab eo cuius est privilegium. Non est autem proprium huius, vel illius Domûs, huius vel illius Provinciæ, privilegium, quod ad totum Ordinem pertinet: & ideo illi renuntiare non possunt, nec per præscriptionem illud destruire; ut diximus *num. 11.*

Per hoc 20. Inferitur tertio: quod quando privilegium habet diversos actus circa alios quos

diur quoad omnes quousque gravatus privilegio contra privilegiatum præscribat: cessat tamen quoad illos, quibus contradicit privilegio, nec tale privilegium pro illis actibus amplius alligare potest. Ut si habeas privilegium non solvendi decimas, & solvas, jam quoad illam solutionem amittis privilegium: quia quoad illam non vis gaudere illo: quia in eo, in quo contradicis privilegio, illi renuntias, illoque gaudere non vis; sed non ob id amittis privilegium in posterum illas non solvendi. Habes privilegium non solvendi vectigalia, permittis scribi in libro, ubi ceteri non privilegiati scribuntur; pro illa vice teneris solvere; sed manes cum privilegio ad non solvendum in posterum, nisi tempus ad præscriptionem transire permittas. Habes privilegium ne eligaris ad officia onerosa Reipublicæ, permittis modo eligi; pro illa vice, qua electioni consentisti, amisti privilegium; sed eo gaudere poteris, ne ad alia munera eligaris. Habes Monasterium privilegium decimas non solvendi, semel, & iterum solvit; non ob id absolute amittit privilegium, nisi tempore pro præscriptione transacto; sed solum quoad illas decimas solutas, quas repetere non potest: quia non præsumitur, per unam, vel alteram solutionem, integre voluisse renuntiare privilegio; sed vel ad evitandas lites vel alia ex causa voluisse illis vicibus solvere. Joannes à Cruce *cap. 3. dub. 3. Lezana tom. 4. verb. privileg. Regul. num. 16. Palaus punct. 18. num. 8. Hieronym. Garcia tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 5. num. 17.*

Tamburino.

actus
privilegii
amittitur
non
deperditur
quoad
omnes.

Tamburin. tom. 1. disp. 16. quest. 14. num. 19. Rodriguez tom. 3. q. 51. art. 5. n. 9. Diana 3. p. tract. 2. resol. 111.

Quo-
modo
intelliga-
tur clau-
sula in
confir-
mationi-
bus pri-
vilegio-
rum ap-
poni so-
lita.

21. Infertur quarto : quomodo intelligenda sit illa clausula, quæ solet in confirmationibus aliquorum privilegiorum apponi : *quatenus sunt in usu, vel prout sunt in usu*. Intelligitur primo si contra illa non sit per scriptum, per hoc, quod totum tempus ad præscriptionem requisitum, transierit : id est si deperdita non sunt per usum contrarium, tempore requisito ad præscribendum : & consequenter intelligitur de privilegiis aliis onerosis; non de mere gratiosis; contra quæ nulla potest dari præscriptio: ut diximus num. 13. § Secundo: quod si dicta privilegia aliis gratiosa, per præscriptionem deperdita sint quoad unam partem, non quoad aliam; de novo confirmantur quoad illam partem, qua non perierunt : quia ut diximus num. 11. § si quis contra privilegium operetur quoad unam partem illius; illud non deperdit quoad alias, contra quas non est usus. § Tertio: & præcipue operatur illa clausula; quod si incæpta fuerit præscriptio contra tale privilegium, eo quod aliquod tempus jam transierit; sed non omne, quod requiritur ad præscriptionem; incipiat de novo computari tempus præscriptionis, ab instanti confirmationis; ac si tunc privilegium de novo concessum fuisset : nihil curando de tempore præterito, ac si nullum transactum fuisset. Sic Hieronym. Garcia loco citat. num. 17. Tamburin. num. 8. Corduba in compend. privileg. titul. Absolutio quoad seculares 1. versu Quoad,

§. 19. Joannes à Cruce de statu Relig. lib. 2. cap. 3. dub. 2. conclus. ultim. Bruno tract. 1. c. 5. propos. 1. vers. petes. Portel. verbo privilegij non usu. cum aliis ab eo citatis.

22. Infertur denique : privilegia Regularium difficulter, ac raro deperdi posse per præscriptionem. Regularium potest esse deperdita fuerant per non usum, vel usum contrarium, absque clausula; *quatenus sunt in usu*. Et ideo cum illa confirmata sint (ut diximus num. præcedenti) ab instanti confirmationis, debet de novo inchoare præscriptio, absque computatione temporis præcedentis, & aboletur quælibet contraria præscriptio adversus illa. Et cum tempus longissimum requiratur ad præscribendum contra illa, ut dicemus num. sequenti, vix unquam, his omnibus comparatis, poterit contra ea legitimè præscribi. Tum etiam : quia ut privilegium alicui Ordini concessum, non censetur amissum; sufficit quod illud sit in usu apud aliquam Domum, vel Provinciam illius Ordinis : quia privilegium Ordinis existens, ad omnes Domus illius Ordinis extenditur: imo etiam si in illo Ordine non sit in usu; sufficit, quod in aliis Ordinibus sit in usu; ut hic Ordo, in quo non est in usu, communicans cum aliis in privilegijs, illo fruatur; ac si in tali Ordine extinctum non fuisset: ut diximus cap. præcedent. num. 114. Quibus omnibus bene perpensis, vix aut raro possent privilegia Regularium, per præscriptionem amitti, uti docent Bordon.

Raro pri-
vilegia
Regularium pos-
sunt per
præscrip-
tionem
amitti.

tom. 2. part. 2. resol. 52. n. 122. Confessus tit. 1. cap. 3. §. nec etiam, & tit. 12. c. 1. de prescrip. pagin. 376. Portel, in dubiis Regul. verb. privileg. num. 55. & 63. Pellizzar. tract. tract. 8. cap. 1. quest. 8. num. 113. Bruno tractat. 1. cap. 5. propos. 1.

Tempus assignatur ad prescribendum contra privilegia regularium requisitum.

23. Sed videamus modo, quod tempus sit requisitum ad prescribendum contra privilegia Regularium; De jure communi jam diximus num. 12. modo de particularibus privilegiis loquemur. Et in primis Eugenius IV. Bulla 7. hujus Pontificis, apud Bullar. Rodrig. concessit Patribus Benedictinis Vallisoletanis, ut non nisi per sexaginta annos possit dari prescriptio contra illos, ut tenet Garcia in Politic. Regul. tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 6. num. 16. Bordon. res. 52. num. 122. à Cruce lib. 2. cap. 3. dub. 2. conclus. 2. Idem concessit Camandulensibus Leo X. teste Confessio tit. 12. cap. 1. Peyrin. in introduct. compend. §. 4. Atque idem concessit dictus Eugenius IV. in alia bulla Ex Apostolica. Monasterio S. Pauli extra muros bulla 17. ejus in Bullar. Rodriguez teste Lezana tom. 2. verb. privileg. n. 15. Et hoc privilegium, quod non nisi per sexaginta annos possit prescribi, extensum est à Julio II. ad Congregationem Vallis-umbrosæ anno 1507. idibus Julij, ut testatur Tamburin. tom. 1. de jure Abbat. diff. 16. quest. 14. num. 5. Quibus gaudent ceteræ Religiones, cum istis in privilegiis communicantes.

Magis extenditur tempus.

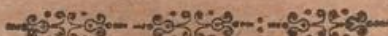
24. Plus concessit Paulus tertius constituit, quæ incipit: *Benignitas*, & est 17. in Bullario Romano teste Bor-

don. num. 122. Pellizzar. sect. 5. num. 113. à Cruce loco citat. ubi concedit eidem Benedictinis, ut non nisi centum annorum spatio, contra privilegia eorum possit prescribi. Idem concessit Pius IV. anno 1607. pridie idus Junij Congregationi Montis Oliveti, ut habetur in lib. privileg. Ordinis S. Benedicti impresso Romæ anno 1589. fol. 802. teste Fr. Petro ab Angelis in speculo privileg. disp. 3. sect. 2. num. 1. Quod etiam concessum antea fuisse à Gregorio IX. & Honorio III. Congregat. Canonic. Regul. S. Salvatoris Lateranensis, habetur in lib. privileg. ejusdem Ordinis pagin. 128. & 145. ut refert Bruno tr. 1. cap. 5. propos. 1. vers. secunda pars. Atque idem concessisse Eugenium IV. sub data Florentiæ anno 1442. septimo Kalendaris Julij. Conventui S. Pauli extra muros Congregationis Sanctæ Justiniæ, refertur à Rodriguez in nova collect. Bullar. Apost. pro Regul. Bulla 17. ejusdem Pontificis, ubi sic dicitur: *Ut sicut contra Romanam Ecclesiam, non nisi centenaria currit prescriptio secundum constitutiones Canonicas, & legitimas sanctiones; ita quoque prædicto Monasterio, minoris temporis prescriptio non obstat.* Quod privilegium, jam est ad totam Congregationem extensum, & sic etiam alijs Ordinibus communicatum, ut inquit idem Rodriguez tom. 3. qq. Regul. quest. 35. art. 2. Quare, requiri centum annorum spatium ad prescriptionem contra privilegia Regularium, præter citatos hoc numero, & numero sequenti, citandos, tenent Portel. verb. prescribere, & verb. privil. Diana 3. part. tract. 2. de

plus prescriptio-
nis.

Subiis Regul. resol. 88. à Cruce de statu
Relig. lib. 2. cap. 3. dub. 2. conclus. 2.

Expen- ditur quoad hoc amplissima Pontificum concessio, 25. Aliam amplissimam concessionem refert Rodriguez tom. 3. quæst. 35. citata, art. 12. quam etiam referunt, & admittunt Poriel. verb. privil. n. 4. Diana loco citato, à Cruce concl. 2. Bruno proposit. 1. Petrus ab Angelis sect. 2. num. 7. per quam concedit Benedictinis Eugenius IV. (cujus Bullam adducit Rodriguez in suo Bullar. & est nona in ordine) ut nullo modo possit contra eos præscribi: tibi inter alia, hæc dicit: *Quod si contingerit per aliquem aut plures actus contra hujusmodi, aut quacumque alia privilegia, indulta, gratias, immunitates præfata Congregationi concessas, aut ipsorum aliquod, à quocumque, cujuscumque conditionis, gradus, seu status existat, ex negligentia, vel ignorantia præsentium, vel futurorum, quibus hæc conceduntur, aut alia quavis causa, propter quam fuerit aliter attentatum, vel pro tempore observatum, ignoranter, vel scienter procedi nullum tamen præjudicium dictis privilegiis generetur; sed suo vigore, ac robore permaneat: hæc ibi: quod est magnum privilegium, quod adhuc durat, & est Bullatum, & in eo cæteræ Religiones participant. Quod etiam Clementem VIII. Bulla incipiente: *Romanum Pontificem innovasse, & extendisse pro Carmelitæ Discalceatis, dum præminentiam, & prærogativas illorum, nullo modo decursu temporis, vel alio præscriptionis modo amitti decernit, testatur Bruno Cassiæ. Franciscanus de privilegiis tractatu 1. cap. 5. proposit. 1. vers. secunda pars, in fine.**

PUNCTUM III.

Qualiter per revocationem privilegia cessare possint, & quæ ea revocare valeat.

26. **P**Rivilegium (ut diximus cap. Præcedenti, num. 22. vel est mere gratuitum, id est ex mera Principis voluntate dependens; qui licet motus sit ex meritis privilegiati ad illud dandum; non tamen consideratur ut remuneratorium, & compensatorium illorum; sed tanquam aliquid ex benignitate, & liberalitate Principis concessum: & ideo in ejus expeditione nulla meritorum mentio fit: & hoc vel potest consistere in aliqua facultate ad agendum, vel non agendum contra legem, vel præter legem, vel in aliquo, per quod jus privilegiato circa aliquam rem acquiratur: & dicitur *ius quasi*; ut si privilegium, villam, aut castellum præbeat, cujus possessionem privilegiatus acquisivit, vel jus ad exigenda tributa, vel non solvendas decimas, &c. Vel est onerosum, aut lucrativum, quod datur ob aliquod onus exhibitum à privilegiato, & sic ibi intervenit quidam contractus onerosus: *do, ut des, facio, ut facias.* Et ideo privilegiatus ponit onus, & ob illud Princeps privilegium impendit, ut in Bulla Cruciatæ accidit, in qua ob eleemosynam exhibitam à privilegiato, conceditur illud privilegium à Pontifice. Vel est remunerativum; quod

Privilegium gratiosum onerosum, & remunerativum explicatur.

Yy 2 datur